

SOLIDAIR MET GUATEMALA
Langestraat, 6 – B-9300 Aalst - Bélgica
Tel.: 053/62 94 76
E-mail: guidods@skynet.be
Website: <http://www.solidairguate.be/>
Rek.Nr.: R en Vr Guatemala - BE53 9795 4510 6053

'het is laat
maar het is dageraad
als we een beetje aandringen'
Bisschop Pedro Casaldáliga

Aalst, 20 november 2023

Info Brief 325

☐ Ontmoeting met Beweging Semilla

We kwamen samen in de gastvrije woning van **Leen Van Acker** in Zele. Zij was enkele jaren geleden werkzaam in Guatemala als coöperante voor Broederlijk Delen.

We ontmoetten er **Russeth Maria Baudilia Xoyon** van Chimaltenango. Zij was bij de stichters van de beweging Semilla. En sindsdien is ze verantwoordelijke voor het departement Chimaltenango. **Helen Beatriz Enríquez**

Escalante is verpleegster en was medewerkster van Fundación Tierra Nuestra, een partner van Broederlijk Delen in Quetzaltenango. **Maite Sanjaume**, Catalaanse, is vrijwilligster voor een uitwisselingsproject voor vorming tussen Girona, Spanje en Guatemala.

Van bij het begin werd duidelijk gemaakt dat de aantijgingen waarvoor de partij Semilla nu door de verschillende officiële instanties van justitie vervolgd wordt buiten alle proporties zijn, gezien de manier waarop andere partijen zonder enig probleem hun erkenning hebben bekomen of stemmen ronselen.

Zo is het de gewoonte dat, met het oog op de verkiezingen, de kandidaten van de verschillende traditionele en/of populistische partijen zich uitsloven om geschenken uit te delen aan de mensen met de bedoeling stemmen te winnen, voedselpakketten, machetes, schoppen, en zo meer. Velen geven daarnaast ook veel meer budget uit aan propaganda dan toegelaten is. Maar in de praktijk leidt dat zelden of nooit tot juridische veroordelingen.

Historiek van de beweging Semilla

Russeth vertelt ons het verhaal van de beweging. In 2016 staken vooral jongeren, studenten en academici de koppen bij elkaar. Dat was de aanzet van het ontstaan van de beweging. In juni 2018 werd een bestuursraad gekozen en startte de beweging officieel.

Toen viel de beslissing om deel te nemen aan de verkiezingen van 2019. Er was haast bij om het mogelijk te maken en genoeg handtekeningen van aansluitende leden te verzamelen. Er werd een contract met een subgroep afgesloten om leden aan te werven.

'We beschikten niet over de middelen om al die gegevens, bekomen in de straat, te verifiëren. Nadien gaven we er ons rekenschap van dat er fouten begaan werden.

We hadden maar een jaar de tijd en mikten op 25.000 handtekeningen. We bereikten er 24.000. We vertrouwden erop dat de binnengekomen gegevens klopten. En ja, er waren een aantal gevallen van overledenen, die ingeschreven werden.

Met de bekomen gegevens richtten we ons tot het Hoog Kiestribunaal en we bereikten een overeenkomst.

We hadden toen geen kandidaat voor president en vicepresident. We kregen zeven volksvertegenwoordigers in het Congres.' In dat verkiezingsproces was er al een probleem. Thelma Adana, de voormalige procureur-generaal, die als presidentskandidaat naar voor geschoven werd, werd aan de kant gezet, omdat ze vast besloten was het werk van de Internationale Commissie tegen de Straffeloosheid (CICIG) verder te zetten.'

Naar de verkiezingen van 2023

'Met de nieuwe nationale bestuursraad kozen we Bernardo Arévalo en Karin Herrera voor de kandidatuur van president en vicepresident. Aangezien de aangesloten leden van de partij ter gelegenheid van de verkiezingen in 2019 goedgekeurd werden door het Hoog Kiestribunaal, maakten we ons geen zorgen.

Maar nu worden ons 'witwaspraktijken' aangewreven. Justitie verwijst daarbij naar het betalen van zeven Quetzales per handtekening voor een lid van de beweging. In werkelijkheid betaalden wij zeven Quetzales (niet eens 1 euro) aan de mensen met wie we een werkcontract afsloten en die voor elke handtekening die ze konden werven betaald werden. We werden dus doorgelicht van bij ons ontstaan.

Ik was secretaresse voor de financiën van de beweging op nationaal niveau tussen 2018 en 2019. In die functie ondertekende ik de verslagen die wij moesten doorsturen - zoals iedereen trouwens - aan de Dienst der Belastingen (SAT.) Zij hebben alle gegevens. Met andere woorden er was geen gebrek aan transparantie.

De bestuursraad bestaat uit 29 personen. We kregen te horen dat er orders uitgevaardigd zullen worden om ons allemaal aan te houden. Die orders werden nog niet uitgevoerd. Maar uit veiligheidsoverwegingen kregen we het advies van de partij om naar het buitenland te vluchten of elke nacht ergens anders te gaan doorbrengen. Ikzelf vertrok naar El Salvador en hoop te kunnen terugkeren na 14 januari.

Wat is de rol van de ondernemingen in dit verhaal?

Het CACIF (de instelling die het belangrijkste deel van de georganiseerde privésector van Guatemala vertegenwoordigt) is minder sterk dan vroeger. Als ze nu communiqués uitgeven

is het telkens een of andere sector (of kamer van koophandel) apart, niet meer globaal. Ze zijn onderling verdeeld.

En waar blijft het leger?

Ze houden zich koest. Sinds oktober 2012 weten politie en leger dat ze niet meer straffeloos misdaden kunnen begaan. Bij de Berghoogte Alaska, kilometer 169 van de Inter-Amerikaanse snelweg kwam toen een leger eenheid tussen ter ondersteuning van de politie om een wegblokkade te breken. Acht soldaten en een kolonel van het leger werden veroordeeld voor de buitengerechtigde executie van zes demonstranten en de poging tot buitengerechtigde executie van zestien personen (schotwonden),

En wat na 14 januari?

Indien Bernardo Arévalo aan de macht komt, zal hij verzwakt en wellicht zonder partij regeren. Maar komt er alsnog een staatsgreep? In dat geval worden de verkiezingen geannuleerd vanwege 'electorale fraude' en komt er een overgangsregering, waarbij het congres een nieuwe president aanduidt.

Er blijven nog twee maanden over.

Wie riskeert er allemaal vervolgd te worden?

Het is belangrijk te beseffen dat niet alleen de kopstukken van de partij geïdoleerd worden, maar ook al wie betrokken was bij de oprichting ervan en nog breder, het middenveld dat de partij als een hefboom beschouwt hiervoor. Zo kunnen bijvoorbeeld ook al de vrijwilligers, die aan de tafels van de kiesbureaus zaten vervolgd worden. (In Guatemala wordt je niet aangeduid als bijzitter van een stembureau, het zijn allemaal vrijwilligers.)

Heeft de partij een strategie om verder te gaan?

We zijn met weinigen en we zijn overweldigd door de aanvallen en gebeurtenissen van de laatste tijd.

(Ondertussen kwam het bericht binnen dat Bernardo Arévalo en Karin Herrera en enkele parlementsliden van Semilla, VOS en Winaq hun onschendbaarheid dreigen te verliezen vanwege hun steun aan professoren en studenten die de staats- universiteit San Carlos lange tijd bezetten tegen de benoeming van een corrupte rector. Maar de heksenjacht gaat verder: zelfs Jordán

Rodas en ander voormalige eminenties staan op de lijst)

Guido De Schrijver - Steungroep 'Solidair met Guatemala'

Lidorganisatie van EU-LAT Network en van Europees Netwerk Oscar Romero Comités